

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **Mgr. K. H.**, bývajúcej v D., zastúpenej JUDr. Evou Krchňovou, advokátkou so sídlom v Banskej Bystrici, Rudlovská cesta 47, proti žalovaným **1/ JUDr. I. P.**, bývajúcemu v D. a **2/ PaedDr. S. Š.**, bývajúcemu v D., **o zaplataenie 33 467,06 eur s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Dolný Kubín pod sp.zn. 1 C 34/2007, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 26. mája 2010 sp.zn. 6 Co 413/2009 takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline z 26. mája 2010 sp.zn. 6 Co 413/2009 a uznesenie Okresného súdu Dolný Kubín z 18. mája 2011 č.k. 1 C 34/2007-277, ako aj uznesenie Krajského súdu v Žiline z 28. februára 2012 sp.zn. 7 Co 210/2011 **z r u š u j e** a vec vracia Krajskému súdu v Žiline na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Krajský súd v Žiline ako súd odvolací (ďalej aj „odvolací súd“) označeným rozsudkom potvrdil rozsudok Okresného súdu Dolný Kubín (ďalej len „súd prvého stupňa“ alebo „prvostupňový súd“) z 22. októbra 2009 č.k. 1 C 34/2007-187, ktorým bola zamietnutá žaloba žalobkyne o zaplataenie sumy 33 467,06 eur s prísl. Potvrdenie prvostupňového rozsudku odôvodnil jeho vecnou správnosťou poukazujúc na to, že zistený skutkový stav neumožňoval záver o bezdôvodnom obohatení na strane žalovaných, ktoré malo vzniknúť vymožením žalovanej sumy v exekúcii vykonanej na základe exekučného titulu - notárskej zápisnice. Žalobkyňa totiž nepreukázala, že dlh z pôžičky, ktorú jej mal poskytnúť žalovaný 1/ a ktorý uznala v notárskej zápisnici, v skutočnosti neexistoval.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podala dovolanie žalobkyňa. Žiadala, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Dovolanie

odôvodnila odňatím možnosti konať pred súdom, ku ktorému malo dôjsť tým, že odvolací súd sa nezaoberal jej odvolacou námietkou týkajúcou sa nesprávneho právneho posúdenia veci prvostupňovým súdom v otázke možnosti využitia moderačného práva súdu znížiť neprimerane vysokú zmluvnú pokutu. Ďalej namietala aj vadu konania spočívajúcu v tom, že vo veci rozhodoval vylúčený sudca. Uviedla, že pred súdom prvého stupňa konal vo veci ako zákonný sudca JUDr. František Potocký, ktorý neskôr ako sudca odvolacieho súdu a člen odvolacieho senátu rozhodoval aj o jej odvolaní.

Žalovaní sa k podanému dovolaniu písomne nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie bolo podané včas účastníčkou konania, preskúmal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že ho treba zrušiť.

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p. možno dovolaním napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Občiansky súdny poriadok upravuje prípustnosť dovolania proti rozsudku odvolacieho súdu v ustanoveniach § 237 a § 238.

Dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu je v prvom rade prípustné (a súčasne dôvodné) vtedy, ak je konanie postihnuté vadami taxatívne uvedenými v § 237 O.s.p., ktoré spôsobujú tzv. zmätočnosť rozhodnutia odvolacieho súdu. K týmto vadám prihliada dovolací súd – ak je dovolanie podané včas a na to oprávneným subjektom – z úradnej povinnosti (§ 242 ods. 1 veta druhá O.s.p.). Existenciu väd konania uvedených v § 237 O.s.p. dovolateľka tvrdila, a to konkrétne vady uvedené pod písm. f/ a g/.

Podľa § 237 písm. f/ O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie postup súdu, ktorým znemožnil účastníkovi konania realizáciu tých procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok dáva (napr. právo na doplnenie alebo opravu nesprávneho, neúplného alebo nezrozumiteľného

podania, právo zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy, vyjadrovať sa k vykonaným dôkazom, vykonávať svoje práva a povinnosti prostredníctvom zvoleného zástupcu, právo na presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia, právo na rešpektovanie účinkov právoplatnosti rozhodnutia, právo na vyvodenie procesných dôsledkov z porušenia práva na zákonného sudcu a pod.).

Podľa ustanovenia § 237 písm. g/ O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Podľa § 14 ods. 2 prvá veta O.s.p. na súde vyššieho stupňa sú vylúčení i sudcovia, ktorí rozhodovali vec na súde nižšieho stupňa, a naopak.

V zmysle citovaného ustanovenia § 237 písm. g/ O.s.p. dôvodom prípustnosti dovolania je aj to, že vo veci rozhodoval vylúčený sudca. Rozhodovanie vylúčeným sudcom je vadou konania majúcou za následok jeho zmätočnosť.

Citované ustanovenie § 14 ods. 2 veta prvá O.s.p. výslovne označuje za vylúčeného aj sudcu súdu vyššieho stupňa, ktorí rozhodoval vec na súde nižšieho stupňa a naopak. Pre správnu aplikáciu uvedeného ustanovenia však nie je postačujúce vychádzať len z jeho doslovného gramatického výkladu, ale je potrebné rešpektovať i jeho účel a zmysel. Týmto účelom a zmyslom je zabezpečenie spravodlivého inštančného konania, t.j. aby vec bola na základe opravného prostriedku preskúmaná nezávisle na predchádzajúcom rozhodnutí. Preto na súde vyššieho stupňa treba za vylúčeného považovať nielen sudcu, ktorý na súde nižšieho stupňa vo veci rozhodoval, ale aj sudcu, ktorý na súde nižšieho stupňa vo veci pôsobil vo významnom procesnom rozsahu, napr. tak, že vykonával dokazovanie.

So zreteľom na zákaz rozhodovania veci vylúčeným sudcom sa dovolací súd najprv zaoberal dovolacou námietkou o porušení tohto zákazu v odvolacom konaní.

Z obsahu spisu zistil, že v čase začatia konania sa vo veci zákonným sudcom na súde prvého stupňa stal JUDr. František Potocký, ktorý na pojednávaní dňa 25. marca 2008 vykonal dokazovanie výsluchom žalobkyne a žalovaného 1/. Ten istý sudca ako člen odvolacieho senátu rozhodoval aj o odvolaní žalobkyne dovolaním napadnutým rozsudkom.

Keďže JUDr. František Potocký na súde prvého stupňa pôsobil vo veci procesne významným spôsobom, bol zo zákona vylúčený z rozhodovania veci na odvolacom súde. Pretože rozhodovanie vylúčeným sudcom je vadou zakladajúcou nielen prípustnosť, ale zároveň dôvodnosť podaného dovolania, dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu ako i súvisiace uznesenia prvostupňového a odvolacieho súdu o trovách konania zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie (§ 243b ods. 1 O.s.p.). So zreteľom na túto skutočnosť považoval za nadbytočné zaoberať sa aj dovolacou námietkou o odňatí možnosti žalobkyne konať pred odvolacím súdom.

Toto rozhodnutie prijal senát pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. januára 2014

JUDr. Rudolf Č i r ě, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová